

CUMHURİYET KURUMU MALİYE OKULU

Meclisin 2. yılında Atatürk kürsüdedir, Mali Bağımsızlığa ve Maliye'ye vurgu yapmaktadır:

“Bugünkü mücadelemizin amacı tam bağımsızlıktır. Bağımsızlığın tam sağlanabilmesi ise ancak mali bağımsızlık ile mümkündür. Bir devletin aslı bağımsızlıktan yoksun olunca o devletin bütün hayati bölümlerinde bağımsızlık sakat durumdadır. Çünkü her devlet organı ancak maliye ile yaşar. Mali bağımsızlığın korunması için ilk şart bütçenin ekonomik bünye ile uygunluğu ve denk olmasıdır.” (TBMM Zabıt Ceridesi, 1922:2)

Cumhuriyetin 1. yıldönümünü kutlamaya bir kaç ay vardır. Samsunlu Öğretmenlerle bir çay ziyafetinde, Atatürk bu kez, “Okul”un gereğine vurgu yapmaktadır.

“İlim ve fen çalışmalarının merkezi okuldur. Bundan dolayı okul lazımdır. Okul adını hep beraber hürmetle, saygıyla analım.” (Hâkimiyet-i Milliye: 25.09.1924)

Tam Bağımsızlık, Maliye ve Okul: Hedef, strateji ve taktik!

Mustafa Kemal Atatürk'ü, Cumhuriyetin kuruluşundan bir yıl sonra, Cumhuriyet döneminin ilk bütçesinin yapıldığı yılda, altında imzasının bulunduğu “Maliye Mektebi”nin açılmasını içeren kararname ile anmak, biz bu okulun mezunlarını, daha bir gururlu ve minnettâr kılıyor.

20.04.1924 tarihinde kabul edilen Anayasada, Umur-ı Maliye (Maliye İşleri) başlıklı bir kısmın yer almasıyla başlayan, halledilmesi gereken işler arasında, okulumuzun açılması da vardır.

Minnet, saygı ve rahmetle anıyoruz.

Cumhuriyet döneminde Maliye Okulu'nu irdelerken, bizden olan kaynaklardan, Okul Yıllıklarından yararlanarak, biraz daha bencillik yaparak, benim mezun olduğum yılı, 1977 yılını es geçmeyecek, onar yıllık aralıklarla, öğrenci profiline, o günün siyasi ve mali idaresine, mali gündemine göz atmış olacağız.

1945-46 yıllığında yer alan, Enver Behnan Şapolyo imzalı tarihçede, 1924 yılında Sakarya Muharebesi sırasında, 2 Numaralı Hastane olarak kullanılan, sonradan Türkocağı binası yapılan Konferans Salonunun Maliye Mektebi olarak açıldığı, ilk müdür olarak da “Maliye Vekaleti Zat İşleri Müdürü” Cemal Gönülal'ın tayin edildiği belirtilmektedir.

16 Eylül 1925'de “İcra Vekilleri Heyeti” kararı ile Maliye Tatbikat Mekteb-i Âlisi;

22 Eylül 1926 tarihinde de, Maarif Vekaleti görüşü ile meslek içi eğitim, kurs çağrışımının önüne geçilerek, Maliye Meslek Mektebi adını alır.

1938 yılında görülen derslerden bazıları: “Ticari Muhasebe Usülleri”, “Hukuki Bilgiler”, “Riyaziye ve Dosya Usülleri”...

1943 yılında, Maarif Vekaleti'nin, Talim Terbiye ifadeli, 748 no'lu emriyle, **Maliye Okulu** adıyla, üç yıllık eğitim veren, Lise muadili bir okul olarak, Çankırıkapı'daki modern binasında eğitim vermeye başlar.

1945-1946 Yılığında, Türkiye’de bir ilk olan ve o yıl kurulan “Okul Kooperatifi” şu cümlelerle anlatılıyor:

“Maliye Okulu’nun, nerede olursa olsun, ismi anıldığı zaman, uzun uzun bahsedilecek çok üstün bir meziyeti, bütün okulları kendine hayran bırakacak bir iç teşekkülü hatıra gelecektir: KOOPERATİF!”

“Değerli Yurt maliyecileri, ‘yarın acaba unutulur muyuz’ diye sakın endişe duymayın. Bir tesanüt sembolü var: OKUL KOOPERATİFİ!”

O yıl, Ankara Lise ve Meslek Okulları Basketbol Şampiyonu, Maliye Okulu olmuştur.

Muammer Tosun ise Kır koşusu şampiyonudur.

Bu binadaki ilk Müdür, Maliye Okulu Marşının da sözlerini yazan Turgut Tarhan’dır.

Maliye Okulu 1945-1946 Yılığında, notalarıyla yer alan bu marşın, bundan yedi yıl önce, bir mezunumuzun yeğeninin de içinde bulunduğu a capella grubundan, enstrüman kullanılmadan, insan sesiyle seslendirilişine kulak verelim:

1946-1947 Yılığında, dönemin Maliye Bakanı Halit Nazmi Keşmir, ülke gündeminde olan konuyu, “Devalüasyon” başlığıyla kaleme almıştır. Yazısını şöyle sonlandırmaktadır:

“...Bütçede devalüasyondan ileri gelen masraf artışını, gelirlerimizde aynı sebeple hadis olacak fazlalık, bol bol karşılayacaktır. Harici tediyelerimiz de, hüsnüniyet kaidelerine uygun olarak, hakiki kurlarla ödenecektir. Bu suretle, memleket hiçbir şey kaybetmeyecektir. Şerefi artacaktır, itibarı artacaktır.”

Dönemin Cumhurbaşkanı İsmet İnönü, Maliye Okulu mezunlarına yolladığı mesajında, “Maliye Okulu gençlerinin, Maliyemizi ehliyetle işletip, ilerleteceklerine inanıyorum” demektedir.

“Maliye Tarihimize Bakış” bölümüne oldukça fazla sayfa ayrılmıştır. Öyle ki Fatih Sultan Mehmet zamanındaki Mali Teşkilat başlıklı yazıda “Malımın vekili defterdarımdır, veziriazam nazırıdır” diyen Fatih’in, ilk Maliye vekilini, Defterdar olarak atadığı belirtilmektedir.

Bu yıllıkta, Memurlar Kanunu tasarısı, Damga Resmi Kanunu Tasarısı ile birlikte, iki yıl sonra yürürlüğe girecek, ilk Vergi Usul Kanunu, Gelir Vergisi Kanunu, Kurumlar Vergisi Kanunu tasarılarını, Maliye Okulu öğrencileri, “Vergi Reformu” başlığı altında incelemektedirler.

Bu reform hareketi, bir yandan Kazanç Vergisinin yerini alan, Gelir Vergisi, Kurumlar Vergisi ile Esnaf Vergisi Kanunlarını düzenlerken, diğer yandan da vergi idaresini ve bu kanunların uygulanmasını içeren, Vergi Usul Kanunu’nun hazırlıklarını başlatmıştır (Bulutoğlu, 1967:8-10).

’46-’47 Yılığında, artık faaliyet yılını tamamlamış olan Kooperatifin, Genel Kurulda okunan, 1946 yılı Çalışma Raporu da yer almaktadır.

41 erkek 1 kız öğrenci olmak üzere 42 öğrenci, İstanbul ve Ankara Merkez teşkilat ağırlıklı olmak üzere, çeşitli illerin Valilik emrine verilerek, tayinleri yapılmıştır.

Çankırıkapı'daki binada eğitim, 1949-1950 eğitim yılı sonuna kadar sürdü. Son mezunlar arasında Türk Halk Müziğimizin ünlü derlemecisi Nida Tüfekçi de vardır.

Beş yıllık aradan sonra, Ulus'ta, tümüyle kapanacağı 1998 yılına kadar, Maliye Okulu olacak binada, 1955-1956 Eğitim yılında, yeniden öğrenci alınmaya başlandı.

Ulus'ta, şimdi ASBÜ Yabancı Diller Yüksek Okulu olarak kullanılan Maliye Okulu binasının ilk mezunları, aralarında Üstadımız Oral Levender, saygı ve rahmetle andığım Eski Devlet Bakanı Şerif Ercan'ın da bulunduğu, 1958 yılı mezunlarıdır.

Maliye Bakanı'nın da idam edildiği karışıklıklardan sonra, ordunun yönetime el koyduğu tarihte, Kendisini saygıyla ve rahmetle andığım Kamer Genç son sınıf, Onursal Başkanımız Av. Mehmet Kaya ise birinci sınıf öğrencisidir. Bu kaotik dönemden, Cumhuriyet sonrası üçüncü Anayasa, 61 Anayasası doğacaktır.

1966-1967 mezunları arasında, hiç kız öğrenci yoktur. Süleyman Demirel Başbakandır. Müdür Şemsettin Ataman'dır.

“Okul Kooperatifi” yerini “Banka Kolu”na bırakmıştır. Üçüncü sınıfa gelinceye kadar, ders ortalamaları en yüksek üç öğrenci, bu kola seçilerek, öğrenci aylık harçlıklarının tahakkuku ve ödenmesinden, memleketten havalelerin tasarruflu kullanılmasının sağlanmasından, diğer kolların finansmanından, banka hesap takibinden sorumludurlar.

1976-1977 yılı mezunları arasında, 11 kız öğrenci bulunmaktadır. Sonraki yıllarda da, 70-75 kişi civarında olacak, iki şubeli sınıflarda, kız/erkek oranı 1/7 olarak korunacaktır.

1974 yılında, okula başlandığında, Bülent Ecevit Başbakandır.

Bu yılda çıkarılan Kararname ile Meslek içi eğitim gören Kurs mezunları, girecekleri sınav sonucunda, Maliye Okulu mezunu olabileceklerdir.

1977 yılı haziranında Süleyman Demirel'in başbakanlığında seçime gidildi.

Siyasi kutuplaşmalar ve kavgalar, Liselere kadar sıçramıştır.

Maliye Okulu'ndan sonra, Hukuk Fakültesini bitiren ve Ankara'da olan mezunlar, Okulda Hukuk derslerine girdikleri gibi, Etüd Hocalığı yaparak, tekrar o yatılı havayı yaşamakta ve okuldaş öğrencilerini, bu kargaşadan uzak tutmaya çalışmaktadır.

Türkçe, Tarih, Coğrafya, Matematik, Beden Eğitimi, Lisan dersleri, Meslek dersleri ile birlikte, son sınıf müfredatında yer almaktadır.

Meslek Dersleri: Hukuk, Devlet Muhasebesi, VUK, GVK, Masraf Kanunları, Damga Vergisi, Veraset Ve İntikal Vergisi, Amme Alacakları, Mesleki Tatbikat...

Maliye Bakanlığı'nın, 1977-1978 Eğitim yılında "İzmir Maliye Okulu"nu; 1978-1979 Eğitim yılında da "İstanbul Maliye Okulu"nu açması, mezunlara teşkilatın ihtiyaç duymasındandır. Ama bugünden bakıldığında, ironik yaman çelişkidir.

1982 yılı mezunlarımızdan başlayarak, lise mezunu olmak için gerekli fark derslerinin sınavını, normal liselere başvuru yaparak, geçme zorunluluğu kaldırılmış ve zaten zeki öğrenciler arasından seçilen Maliye Okulu Mezunları, Ankara ve İstanbul Hukuk Fakülteleri ile Siyasal Bilgiler Fakültesini doldurmaya başlamışlardır.

Bu yıllarda, mezunlarımız arasında ilk Profesör Doktorumuz olan Ziyaettin Bildirici, tek kanallı TRT televizyonlarında, Yaygın Öğretim Kapsamında Vergi Uygulamaları ve Vergi Hukuku alanlarında ders verdi.

1984-1985 yılı eğitim döneminde, Ankara, İstanbul ve İzmir Maliye Okullarının son sınıf ders programına, Katma Değer Vergisi Dersi katıldı.

Bu yıllarda, Maliye Bakanlığınca açılan Öğrenci Seçme Sınavı yerine, Milli Eğitim Bakanlığınca Meslek Liseleri Seçme Sınavı ile Öğrenci alınmaktadır. Aynı zamanda Okulun adı "Maliye Meslek Okulu" olarak değişmiştir. 1983-1984 dönemi mezunlarından başlayarak diplomalarda Maliye Meslek Lisesi yazılmaktadır. Anlatıma, yine de Maliye Okulu adı kullanılarak devam edilecektir.

İstanbul Maliye Okulu, eğitime başladığı 1978 yılından, kapandığı 1988 yılına kadar, 502 Mezun vermiştir ve eğitim-öğretimde kaldığı ve 7 dönem mezun verdiği süre içinde, 85-86 döneminde, Meslek Okulları içinde, ÖSYS Türkiye birincisi olmuştur.

1996-1997 eğitim yılında, Ankara Maliye Okulu son mezunlarını verecek, 2. Sınıfa ve son sınıfa geçenler, artık İzmir'de okuyacaklardır.

Böylelikle, Maliye Okulu adıyla, 1944-45 eğitim yılında, eğitim ve öğretime başlanan Ankara'da, 1996-1997 eğitim yılı sonuna kadar, Maliye Bakanlığı Personel Genel Müdürlüğü bilgi notuna göre toplam 3.236 öğrenci mezun edilmiştir.

1997-1998 döneminde bu okula girenler artık kamuda çalıştırılma güvencelerinin olmadığını bilmektedirler.

Maliye Bakanlığının okula ilgisi azalmıştır. Eğitim kadrosu bu okulun kapanmaması için çırpınmaktadır.

2000 yılına gelindiğinde bir önceki yıl mezun edilenler ile birlikte Maliye Bakanlığında istihdam edilme sorunları başlamıştır.

1999-2000-2001 Mezunları, eğitim harcamaları Maliye Bakanlığı tarafından yapılmasına rağmen kurumda istihdam edilmemişlerdir.

2001 yılı sonu itibarıyla İzmir Maliye Okulu'ndan, Maliye Bakanlığı Personel Genel Müdürlüğü bilgi notuna göre 1981 kişi mezun olmuştur.

.

2002 yılında Maliye Okulu Mezunları Derneđi Yönetiminin, konunun acilliğine binaen düzenlediği panelde 1960 yılı mezunumuz Kamer Genç “Maliye Okulu’nu kapatmakla Maliye Bakanlığı bindiği dalı kesiyor” diyecektir.

Cumhuriyet Maliyesine 5719 mezun vermiş bu okuldan yetişmiş bizler, alanında bir ekol olan Okulumuzu bu gibi alanlarda yaşatacağız.

“Sen benim onbeşim, onaltım, onyediy yaşımsın,

Evim, her günüm yirmidört saat arkadaşısın.

Nerdesin şimdi Ankara’da mı, İstanbul, İzmir?

Sen sessizliğin ortasında kalan gözyaşımsın.”

Bize okulumuzu anlatma fırsatı verdikleri için Prof. Dr. Kıymet ÇALIYURT Hocamızın şahsında Trakya Üniversitesi Yönetimine ve Organizasyon Komitesine; beni dinlediğiniz için, sabrınız için siz özverili katılımcılara ve tüm mezunlarımıza teşekkür ederim.